No. 43.

JAVASCHE COURANT.

DINGSDAG den 8sten April 1828.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Rapport van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal aan Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal.

MAGELANG, *den 1sten april 1828.*

De kommandant der troepen in het Padjangsche, mij gerapporteerd hebbende, dat eene vrij ernstige ontmoeting met den vijand in het Padjangsche plaats heeft gehad, zoo heb ik de eer bij deze Uwe Excellentie de [illegible]

De kommandant voornbemd, door zijne spionnen onderrigt zijnde, dat eene magt van nagenoeg 800 à 1000 man zich op de grenzen van het Padjangsche verzameld had, meestal bestaande uit bulkio's, waarschijnlijk met het voornemen, om dat district, hetwelk sedert eenigen tijd rustig is, op nieuw te verontrusten, zond hij den 1sten luitenant *Eisenlöffel* van *Pietjenan* over *Ketjambon* naar *Kietjiwan*, en den 1sten luitenant *Hojel*, van *Brambanan* naar hetzelfde punt; eerstgemelde officier werd daarop spoedig handgemeen met den vijand, die echter daar niet lang stand hield en zich replieerde op eene grootere magt, welke z. w. van *Kietjiwan* positie had gevat; intusschen had de luitenant *Eisenlöffel* een peloton huzaren onder den luitenant *La Hure* naar den weg van *Bedojo* gedirigeerd, en rukte vervolgens zelf op den vijand aan. De luitenant *Hojel* kwam met zijne troepen te gelijkertijd ook aan en detacheerde zijn peloton djajangsekars, door den luitenant *Roeps* aangevoerd, insgelijks ter geschikte plaats, zoo dat de vijand zich door de wel beraamde bewegingen dezer twee officieren alsnu van alle kanten aangevallen ziende, deszelfs terugtogt spoedig aannam, maar niettemin nog hevig werd aangevallen bij de dessa *Karang-Moloen* door de gezamenlijke kavallerie, terwijl de [illegible] tirailleurs door den luitenant *Moreau* gekommandeerd, den vijand insgelijks op den voet volgden. Dus doende werden de muitelingen met verlies tot *Bedojo* vervolgd, doch onze troepen zich gedurende eenigen tijd door de [illegible] van het terrein aan het gezigt des vijands verborgen [illegible] schijn komende, verwekte dit een [illegible], dat de retraite, welke tot dus verre nog eenigzins met orde plaats had gehad, alsnu in eene volslagen wanorde oversloeg en de vijand genoodzaakt werd, zich in een diep ravijn te werpen, alwaar velen moeten zijn omgekomen; nu waren onze troepen te vermoeid om den vijand nog verder te kunnen vervolgen, en keerden derhalve naar derzelver standplaatsen terug, mede voerende als veroveringen van dit gevecht vele wapenen en 17 gezadelde paarden.

De luitenant kolonel *Le Bron de Vexela*, die uithoofde van ongesteldheid onze troepen aldaar ditmaal niet heeft kunnen aanvoeren, geeft de loffelijkste getuigenissen ten aanzien der luitenants *Hojel* en *Eisenlöffel*, terwijl deze officieren de luitenants *Roeps*, *La Hure* en *Moreau* insgelijks zeer prijzen; een gedeelte der troepen van den pangerang *Ario Mataram*, aangevoerd door deszelfs zoon, aan dit gevecht deelgenomen hebbende, wordt door den luitenant *Eisenlöffel* met onderscheiding vermeld.

Ik heb voorts de eer Uwe Excellentie kennis te geven, dat ik eergisteren verscheiden onzer posten heb bezigtigd, als *Mentilan*, *Grabiak*, *Trajem*, *Kalidjinking* en *Tempel*, liggende ter eerstgenoemde plaatse het flank bataillon der expeditionaire afdeeling, onder den luitenant kolonel *Ledel*, en ter laatstgenoemde plaatse de 4de mobiele colonne onder den majoor *Baner*.

Ik heb in die posten de meeste orde en goede discipline mogen opmerken. Ik heb mij deze gelegenheid ten nutte gemaakt, om den kolonel kommandant der troepen te *Djocjokarta* te gelasten, om ook nog eene kleine benting aanteleggen tusschen *Tempel* en *Pisangang*, ter hoogte van den zwarten paal, of den passer *Komolokko*, langs waar de vijand gewoonlijk van de *Progo* naar den *Merapi* trekt, en door het in bezit nemen van welke positie ook naar alle waarschijnlijkheid het Padjangsche niet meer langs die zijde verontrust zal kunnen worden.

De Luitenant Gouverneur Generaal,
(*Was Get.*) DE KOCK.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den 2den september.*

De elfde Algemeene Vergadering van het Hoofdbestuur en de afgevaardigden der distrikts-commissien over het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van den gewapenden dienst in de Nederlanden, is gehouden te Amsterdam, den 25sten juli 1827.

Uit de rekening, door het hoofdbestuur in deze vergadering ingeleverd, is gebleken, dat op den 31sten december 1826, het bedrag der inschrijvingen op het grootboek der nationale werkelijke schuld was gebleven even als in het voorgaande jaar, *f* 2,351,450 (waaronder begrepen zijn de hierna te meldene giften van het Waterloo-Comité te Londen).

Dat, tot den 31sten december 1826, gratificatien verleend waren aan

1142 Verminkten;
398 Nageblevenen van gesneuvelden;
291 Kinderen.

alle welke gratificatien te zamen zijn uitbetaald met *f* 64,133. 91 ct. en [illegible] van gratificatien, welke vóór den eersten januari 1826 zijn ingegaan, en wel over het jaar 1825 eene somme van *f* 149.66½.

Dat door de commissie te Batavia aan onderscheiden deelgeregtigden, voor gratificatien over den jare 1825 en 1826, is uitbetaald eene somma van *f* 1,783.20.

Dat wijders de militairen, in het invaliden-huis te Leiden geplaatst, wegens derzelver pensioenen en gratificatien, door hen van den Staat en van dit fonds getrokken wordende, hebben ingebragt eene somma van *f* 15,034.45 ct., en dat, boven en behalve deze som, tot voeding en kleeding van die invaliden, is uitbetaald eene somma van *f* 18,140.06 ct.

Dat uit de eerste gift van het Waterloo-Comité te Londen aan verminkten en nageblevenen van gesneuvelden in den veldtogt van den jare 1815, en wel voor de jaren 1825 en 1826, is uitbetaald eene somma van *f* 2,643.

Dat uit de renten van de tweede gift van het Waterloo Comité te Londen, aan weezen van gesneuvelden, voor den jare 1826, is uitbetaald eene somma van *f* 900, en van het kapitaal dezer gift aan acht vaderlooze kinderen, welke den ouderdom van 18 jaren bereikt hebben, te zamen eene somma van *f* 2400.

En eindelijk, dat het hoofdbestuur, ten gevolge van het genomen besluit in de algemeene vergadering des vorigen jaars, en met in acht neming van de bepalingen daarbij gemaakt, is voortgegaan met de provisionele bedeeling aan de verminkten uit vroegere oorlogen gevoerd vóór november 1813, zoo dat, voor het tijdvak van 1º. juli 1826 tot 30 juni 1827, zijn bedeeld geworden 446 verminkten uit vroegere oorlogen, welke gemeenlijke gratificatien zijn uitbetaald met *f*. 15,032.51, dat [illegible] personen, in dat geschikt aanwezig, thans 219 beloopt.

Het hoofdbestuur dit kort verslag van den staat van het fonds aan het publiek mededeelende, zal, zoo spoedig hetzelve zich hiertoe in staat zal bevinden, het elfde jaarlijksch verslag van het hoofdbestuur aan de afgevaardigden der onderscheiden distrikts-kommissien, de handelingen der algemeene vergadering en de daarin genomene resolutien aan de kommissien van het Rijk verzenden.

Het hoofdbestuur voornoemd,
En in deszelfs naam,
(*Geteekend*) H. AMESHOFF, *Vice-President.*
(*Geteekend*) W. ROELL, *Secretaris.*
Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken,
WENCKEBACH.

C . . . . *den 27sten maart 1828.*

Mijnheer de Redacteur der Javasche Courant,

Bij het lezen van Ued. dagblad van den 21sten februari j. l. no. 23, heb ik den lust niet kunnen bedwingen, het zonderlinge opstel *„iets over de justitie van Java"* in overweging te nemen, te meer dat opstel hemelsbreed met de gevoelens verschilt, die ik, wat de belangrijkheid van de onderhavige zaak aangaat, [illegible] boven vermelde [illegible] geraden vindende voor Uwe Courant het noodige gebruik te maken.

Ik heb de eer te zijn,
Uweledelgest. Dw. Dienaar.
J. H.

Aanmerkingen op iets over de Justitie, voorkomende in de Courant van den 21sten februari 1828 no. 23.

Dat ons justitie wezen op Java te omslagtig en verwikkeld is, zal niemand ontkennen en aan den heer *N.* zoeken te betwisten; en dezelve heeft dus met zijne praemisse te meer voor den dag kunnen komen, als ieder een die de waarde eener goede regtsbedeeling en de eensluidendheid in de toepassing van het regt kent, zich tegen onze bestaande regterlijke instellingen in het algemeen verklaren moet, en uithoofde van die gebreken met vertrouwen eene heilzame en meer doeltreffende schikking te gemoet ziet.

Minder is mij het vertoog van den heer *N.* klaar geworden, ten gevolge waarvan een raad van justitie te Batavia voor Java als voldoende beschouwd wordt, mits de regtsvormen eene verandering ondergaan.

Waarin die verandering bestaat, heeft men niet [illegible] nemen, hebbende ik te vergeefs alle middelen [illegible]

gesteld uit het gezegde van den heer *N.* iets voor deszelfs oogmerken te argumenteren, die volgens gissing op meer meer en minder gerigt zijn dan op eene geheele outbinding van het justitie wezen op Java.

Hoe de heer *N.* alle moeijelijkheden, als een zeker gevolg daarvan, dat in cas crimineel voor Europezen op het eiland Java maar eene regtbank op Batavia gevestigd zijn zal, uit den weg ruimen wil, is mij niet overtuigend gebleken en behoort tot die soort van stellingen, dewelke in het aanbod van een paliatief middel het kwaad vergereren en den kanker, waaraan ons regterlijk organismus ten prooi gegeven is, ongeneeslijk maken!

De heer *N.* zal ons Europezen de billijke vordering toestaan, dat wij voor zoo ver onze zekerheid hier bemoeid is, of de wijze, waarop hier het crimineele regt geoefend wordt, van het voorregt niet hebben willen afzien het crimineele regtsgeding met een in het Vaderland plaats vindende doorzigt overeenstemmend behandeld te zien en, wat de toepassing der wet aangaat, dezelfde regtvaardigheid te vinden, dewelke in het Vaderland onze daargestelde regtbanken kenmerkt. Het is wijders eene stellige waarheid, dat naar evenredigheid van het getal der misdaden, hier in Indië, meer dan in het Vaderland het geval plaats vindt, waarop convictie regt gedaan wordt. Maar dit fundament der regtsbedeeling is van zoo teederen en tevens ook van zoo gevaarlijken aard, dat het ons voegt daaromtrent met de meeste voorzigt te werk te gaan. Daarom zal zich de behoefte der confrontatie der getuigen zoo wel onderling als ook met den aangeklaagden altijd gebiedend vertoonen, en het zal dus somtijds gebeuren uit den oosthoek van Java getuigen naar Batavia te doen overkomen, ten einde den raad van justitie in zijne crimineele teregtzitting ten dienste zijn.

En mitsdien de heer *N.* voor de vereenvoudiging der justitie zoo rijk aan middelen is, en als het ware voor derzelver geheele ontbinding een surrogaat van verbeteringen te bezitten schijnt, zoo kan het ook niet missen of hij weet ons een aërostatisch toestel optegeven, ten einde die getuigen gemakkelijk oost en westwaarts over te brengen!

Eene daarstelling van zulken luchtigen aard zoude te meer op hare plaats wezen, als de reize vergoeding der getuigen voor geregt tot dus ver met dat element gelijk staat.

Wat de voordeelen der regtbanken te Samarang en Soerabaija betreft, zoo ben ik al wederom met den heer *N.* niet van gelijke gevoelens. Ik beschouw de daarstelling der regtbanken van eersten aanleg op beide plaatsen, voor zoo verre daarmede de waardigheid van het wezen der regtsinstellingen gepaard gaat, en altijd beward en gehandhaafd wordt, voor eene meest belangrijke zaak, waartegen het argument der kosten niet opweegt. Die belangrijkheid steunt zich op de beginselen van het crimineele regt en van het crimineel proces, en vermeerdert in gewigt door zekere regts gevallen der burgerlijke judicatuur, waarvoor een vrederegter als zoodanig niet geschikt is, zoo als zulks bij de beschouwing dier regtbanken nader blijken zal.

Dat de vonnissen der regtbanken van Samarang en Soerabaija in cas crimineel dikwerf verbeterd worden en in civiele soms in hooger beroep gaan, bewijst geenszins de overtolligheid van die regtbanken; maar trekt veel eer onze geheele aandacht wegens derzelver gebrekkige inrigting tot zich, waar bij zich nog de omstandigheid der weinige overeenstemming der regtsbedeling volgens vaste wetsbepalingen gevoegd heeft. De overtolligheid eener regtbank alleenlijk daarvan te willen afleiden, dat men van derzelver vonnissen dikwerf in appel gaat, komt mij voorbarig en ongerijmd voor, tevens een verwijt voor het hooger beroep in het algemeen insluitende; waaruit wijders de onfeilbaarheid der lagere regtbanken van zelve volgen moest! Ik had hier gelegenheid, in het eindelooze uitteweiden ware het mijn oogmerk den heer N . . . . . breedvoerig op zijne stellingen te antwoorden. Maar om dat ik zoo doende eene opening in de gebreken der daarstelling van onze regtbanken diende te geven, en dus de teedere snaar van eigenwaarde van enkele personen behoorde aanteroeren, die het oneigenaardige der tegenwoordige betrekking zelve gevoelen en doordrongen zijn van het denkbeeld op iedere andere plaats van grooter nut voor de maatschappij te kunnen zijn, zoo vind ik mij niet geroepen dit thema verder te vervolgen!

Bovendien is met gerustsstelling aantenemen, dat die gebreken aan den verhevenen geest niet vreemd zijn, die zich met scherpzinnigheid en ernste beoordeeling eene kennis van al hetgeen bezorgd heeft, waaraan het hier bij ons hapert en tevens eenen weg daargesteld heeft tot eene betere uitkomst en tot bevrediging der geschokte gemoederen, die zich door de eene of andere gebeurtenis, waardoor de misslagen van vroegere dagen verbeterd zijn, hard getroffen vinden. Omdat nu de heer N. de bezorging van het dagelijksch regt aan eenen vrederegter opdragen wil, zoo schijnt het mij niet ongepast over derzelver daarstelling uitteweiden, zoo ver het mijn beknopt bestek over de onderhavige zaak toelaat. Zonder te willen beweren dat de daarstelling der vrederegters in de eerste plaats en wel oorspronkelijk aan Frankrijk toebehoort, zoo is doch bekend dat de daarstelling van die regtbanken het eerste uit Frankrijk naar Holland overgebragt is en wel in 1798 en dus 3 jaren na dat den 16den mei 1795, de onderlinge provinciale verhoudingen ontbonden, in het ligchaam van eene republiek versmolten waren, en op den franschen leest de wetgeving aan eenen vertegenwoordigende vergadering, en het uitvoerend gezag aan het bestuur van 5 mannen opgedragen was. De vaderlandsche vrederegten waren dus principaal op eenen franschen leest geschoeid, en verschillende van de daarstelling der Engelsche vrederegtbanken, waar dezelve oorspronkelijk te huis behooren. In Engeland is de Koning de eerste vredeshoûder en de hoogste ambtenaren hebben vrederegterlijke magt.

Buitendien worden sedert Edua[r]d den III, 1351 voor elk graafschap eigene vrederegters besteld, dewelke als custodes pacis voor een ambt van zulken aard bevoegd waren, voor zoo ver dezelve in het graafschap woonden en eene jaarlijksche rent van 100 pond in eigendom bezaten.

Volgens Burns justice of peace, een werk dat sedert 1756 24 uitgaven beleefd heeft, is het gezag der enkele vrederegters in Engeland groot, niet uithoofde eener uitgebreide regtsmagt, die meer in toezigt van politie, in administrative bevoegdheid, en in bewaring der rust bestaat, maar wel wegens de eigene staats regeling van Engeland, ten gevolge waarvan dit ambt een eereambt is, dat welgezetene personen gaarne bekleeden en de beschaafde volksklasse noopt, zich met 's lands wetten bekend te maken.

De wezenlijke regterlijke magt der vrederegters is in de quarter sessions te vinden, waaronder de drie maandelijksche vergaderingen van alle vrederegters van het graafschap begrepen worden ten einde de crimineele regtbank voor minder gewigtige strafgevallen, en de regtbank van hooger beroep voor bezwaren tegen de enkele vrederegters, te zamen te stellen.

De vredegeregten van Engeland heeft dus de heer *N.* bij het voorstel van gelijknamige regtbanken op Java niet op het oog gehad, omdat hier van eene bestemde, voor een vrederegt te uitgebreide en de raden van justitie als overtollig daar stellende regtsmagt gesproken wordt; in Engeland de regterlijke bevoegdheid ook nog bij de drie maandelijksche vergadering van alle vrederegters beperkt wordt en in de bedeeling van het dagelijksche regt niet alleen door het countij, court onder het voorzitterschap van den *Sheriff*, maar ook door de rondreizen der 12 leden uit de court of common pleas, de court of kings bench en court of exchequer voorzien is!! Dus nog eens, de Engelsche custodes pacis hebben den heer *N.* tot geen leiband gestrekt; en ieder die de fransche wetgeving kent en toestemmen wil, dat onze Nederlandsche regtbanken, ofschoon een afgesloten geheel op zich zelve, meer of minder verwant zijn met het fransche regts organismus, zal mij toestemmen, dat de fransche Juges de paix (daargesteld volgens de wet van den 24sten augustus 1790) geenszins doeltreffend en beantwoordende aan de vereischten eener prompte justitie, zonder een tribunal de première instance hebben kunnen bestaan, en dat ook de daarstelling der vredegeregten in het Vaderland sedert 1798 eene regtbank van eersten aanleg niet overtollig gemaakt heeft, maar wel eer even daarom van groot nut geweest is, dat benevens het vrederegters ambt nog eene regtbank, van eersten aanleg bestaat.

Wel dan mijnheer *N.* nieuwe regtsvormen behooren daargesteld te worden, ten einde den vrederegter in de gelegenheid te stellen, behalve deszelfs primitive instelling van 1798, nog het dagelijksche regt te bedeelen.

De daarstelling van die vormen is mogelijk; maar evenwel moeijelijk; bijkans onmogelijk schijnt mij derzelver aanwending, mits de werkzaamheden te uitgebreid zijn om niet een meer getal van vrederegters, substituten en kommissarissen daartestellen, ten einde door eene prompte en onvertogene regtsoefening aan het oogmerk door nieuwe schepping te beantwoorden. Men moet [illegible] dat zich bij de loopende werkzaamheden der vrederegters, als zoodanig, nog een eindeloos getal van transactien, petitoire en possessieve questien zoude voegen, niet eens in bedenking genomen, dat de crimineele regtbank te Batavia de werkzaamheden der vredegeregtbanken in vele gevallen noodwendig zoude vermeerderen. In dit opzigt behoorde dan ook onder de vrederegters eene diepe regtsgeleerdheid en eene doorwrochte menschenkennis aangetroffen te worden om den regter *a quo* in de gelegenheid te stellen met de *imputatio facti* het groote vraagstuk der *imputatio juris* op te lossen!

En alle die ambtsbezigheden zouden als eene toegave bij de dagelijksche en gestadige werkzaamheden van eenen resident gevoegd worden!! Komt het dus te gebeuren dat b. v. in de residentie Pekalongang een europeaan van gepleegden moord aangeklaagd en dus volgens den heer *N.* te Batavia te regt gesteld wordt, zoo zal de resident in kwaliteit als vrederegter, gevoegd bij de omstandigheid dat deszelfs aanwezigheid op de hoofdplaats noodwendig wordt, eenen controlleur der landelijke inkomsten voor de Banjoemaas delegeren, om het corpus delicti te constateren, en om dat uithoofde van den verren afstand van Batavia de voorgestelde nieuwe regtsvormen van den heer *N.* zeker ook op het oog hebben, om op schriftelijke bewijsstukken regt te doen, zoo zal het ook wel eens gebeuren, dat het voor den regter moeijelijk vallen zal dat *ob quod* en *cujus ergo* te beoordeelen, wat doch evenwel bij het bepalen der straffen eene zaak van groot belang blijft.

Dit gebrek zal niet verholpen worden, ofschoon het de resident op zich neemt alle regterlijke handelingen zelve te bestaren. Wij hebben gezien dat zich voor den administrativen dienst hier in Indië [illegible] ambtenaren gevormd hebben, en het is ons niet vreemd, dat een gezond oordeel, wel overwogene, en met kracht uitgevoerde maatregelen, en in het bijzonder eene geschikte behandeling van den inlander, *en beproefde trouw*, de hoofdvereischten van eenen resident zijn, die zich nog bovendien buitengewoon vereerd ziet door het voorzitterschap van regtbanken, die daarom, dat zij geene *sublime* regts kennis vereischen, evenwel nog de regtskunde van het administatief gezag overbieden.

Zouden dus de residenten in de hoedanigheid van vrederegters met de bedeeling van het dagelijksche regt belast worden, bovendien in cas crimineel eene dubbelde belangrijke plaats vervullen, namelijk in de kwaliteit van voorzitter der inlandsche crimineele teregt zitting, en dan ook als een orgaan der crimineele regtbank te Batavia, dan houd ik het moeijelijk (om niet te zeggen onmogelijk) in den nimbus eener residenten aristokratie licht, klaarheid en ontzag te brengen.

(Het vervolg hierna.)

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

April 5 stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, van Samarang den 31sten maart, passagiers: mevrouw Bousquet, juffrouw Bekking, sultanu

, en de heeren Rutter en Davidson. — brik Philotax, W. W. Boijle, kalongang den 28sten dito, passagier: mevrouw Boucher. — schoener F. W. Whittle, van Sinkapoer den 25sten dito, passagiers: luitenant [illegible] klasse A. Slipp, chirurgijn der 3de klasse P. Was, en de mariniers [illegible]

Vertrokken.

April 6 — schip Waterloo, S. W. Ruttenburg, naar Soerabaija, passagiers: heeren Cornelis, Jacobus en Van Koetsveld Ducrocq.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. korvet Anna Paulowna; schepen Cornelis Houtman, Cornelia Sara, Hapiepa Hawiea; stoom-boot Van der Capellen; brik Philotax; schoener Helen. — Eng. schepen Fredrick, Asia, John; brikken Oscar, Catharine; — Amerik. schip Mentor. — Maleische brik Srie Tanjong. — Chineesche jonk Tjiok Anlan.

SAMARANG.

Aangekomen.

Maart 30 — schip Allida, J. N. Vosmaer, van Makasser, passagiers: de heeren Van Laren, Major en Angelbeek. — schip Mercurij, C. Brodie, van Soerabaija, passagiers: de heeren J. David en F. G. Knuth.

April 1 — Chineesche brik Pamalang, Lim Tiansong, van Cheribon. — dito schoener Kim Tjienhien, Gouw Hoetseeng, van Rembang. — Amerik. schip Catharine, W. C. Dean, van Padang.

Vertrokken.

Maart 31 — Deensche brik Perlen, C. Lofstein, naar Manilla, passagiers: de heeren J. H. Ramo en J. H. Sobel. — stoom-boot Van der Capellen, F. W. E. Lange, naar Batavia, passagiers: mevrouw Bousquet, jufvrouw Bekking, 1ste luitenant Bucaille, en de heeren Davidson en Rutter.

April 1 — Amerik. schip Magnolia, J. Eldridge, over Soerabaija naar Amsterdam, passagiers: de heeren Van Stralendorff en P. H. Kock. — Arab. schip Marzoeki, Said Hoesein Bin Salim Atas, naar Bandjermassing. — Chineesch schip Oeij Sinho, P. Millien, over Pekalongan naar Batavia, passagiers: majoor Brouwer en vrouw, 1ste luitenants de Vogel, Roth, chirurgijn Muller, apotheker Hubberts, 2de luitenant van Billand, 1ste luitenant Henry. — Eng. schip Marquis of Lansdown, K. Noijes, naar Mauritius, passagier: de heer C. Hall.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Maart [illegible] — schoener Maleyed, J. de Cluns, van Samarang den 25sten maart, passagiers: chirurgijn Hunter, en de heer Pringen.
Maart 30 — Chineesche wankang Sinliteng, Lim Tianho, van Klangenoe den 27sten februari. — brik Dorathea, A. Riggs, van Samarang den 20sten maart.

Vertrokken.

Maart 30 — schoener Tartar, K. Simons, naar Batavia, passagier: de heer H. Abrahams.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregatten Bellona, Dageraad; brik Siwa; korvet Zwaluw; schoeners Zephir, Circe; roei-kanonneer-boot No. [illegible]; transport-boot No. 4; kora kora No. 15; schepen Teksoen, Mastora, Louisa, The Fair Armenian, Aurora, Diederica, Carolina en Jacoba; brikken Prins van Oranje, Indien, Kinkong, Dorothea, Margaretha; [illegible] — Eng. schip Marquis of Anglesey. — Chineesche wankangs Sinhien, Engkies.

GRISSEE.

Aangekomen.

Maart [illegible] schip Joester, Said Alowie Bin Abdulla Bin Smail, van Samarang. — brik Kampar, Hadjie Moeda, van Riouw. — brik Geduld, Abdul Wahip, van Palembang.

Vertrokken.

Geen.

Schepen liggende ter reede.

Schepen Jadul Karim, [illegible] Lord Minto, Fath [illegible] Barie, Joesteer; brikken [illegible], Onderneming, Sophia, Pompelmoes, Simon Fredrik, Kampar, Geduld; schoener Anna Geertruida.

ADVERTENTIEN.

Wordt bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Kommissaris Generaal, in stede van den eersten en derden vrijdag, voortaan op den eersten en derden zaturdag van iedere maand, op het gewone uur, Hoogstdeszelfs audientien te Batavia zal verleenen.

De Algemeene Secretaris,
waarnd. Raad van Indie
BOUSQUET.
Batavia, den 4den april 1828.

PRIJS-COURANT, *waarnaar, gedurende de drie eerstvolgende maanden, zullen geheven worden de* INKOMENDE REGTEN, *op de hieronder gemelde* WOLLEN- EN KATOENEN GOEDEREN, IN VREEMDE LANDEN VERVAARDIGD, *en het zij met vreemde dan wel met Nederlandsche schepen aangebragt wordende, ingevolge en in voldoening aan de Resolutie der Indische regering van den [illegible] februari 1824 no. 4, geplaatst in de Bataviasche Courant van den 21sten februari 1824 no. 8.*

WOLLEN GOEDEREN.

Lakenen, extra super fijne		f 15 —	per el.
Dito, super fijne		10 —	„
Dito, fijne		7 50	„
Dito, ordinaire		5 —	„
Dito, gemeene		[illegible]	„
Half lakens of Ladies Cloth,	1ste soort	5 —	„
Dito dito,	2de	[illegible]	„
Pelisse laken,	1ste soort	5 —	„
Dito	2de	4 —	„
Dito	3de	3 —	„
Lakens Kasian, roode		30 —	stuk.
Dito, andere kleuren		18 —	„
Casimieren,	1ste soort	4 —	el.
Dito	2de	3 —	„
Grijnen of Pelisseteen		2 —	„
Flanel		1 —	„
Wollen dekens,	1ste soort	20 —	paar.
Dito dito ordinaire		12 —	„
Wollen pasement		— 60	„
Vlaggedoek		— 35	yd.
Carpetten		3 —	„
Bankkleeden		3 50	„
Tafelkleeden		4 —	ieder.
Karpet		4 —	yd.
Bombazetten		1 —	„
Printaunières		25 —	el.

KATOENEN GOEDEREN.

Kambriks,	4-12 yards	1ste soort	f 10 —	per stuk.
dito,	„ „	2de „	[illegible]	„
dito,	„ „	1ste „	[illegible]	„
dito,	„ „	2de „	[illegible]	„
Kalicos en zoo gen. Loom Cloth,	9-24 yards		10 à 12	„
Shirtings,	9-24 yards	1ste soort	14 —	„
dito,	„ „	2de „	9 à 11	„
Made pollam,	9-24 yards	1ste soort	12 à 14	„
dito,	„ „	2de „	8 à 11	„
Long Cloth,	9-30 à 42 „	1ste „	26 —	„
dito,	„ „ „	2de „	20 à 24	„
dito,	„ „ „	1ste „	29 à 21	„
dito,	„ „ „	2de „	16 à 18	„
Jaconet Moeselin	9-20 yards	1ste „	15 à 16	„
Dito dito	„ „	2de „	12 —	„
Neteldoek,	9-10 yards	1ste „	8 —	„
Dito,	„ „	2de „	6 —	„
Gekeperd of zoogen. Tweeld Cloths,	9-24 yards		15 —	„
Nagemaakte roode Madrasche doeken			10 —	doz.
Nagemaakte Paliakatsche dito			10 —	„
Bandannos of Andrinopel roode dito			10 —	„
Nagemaakte Musulipatamsche dito			6 à 8	„
Fancij doeken			7 à 9	„
Nagemaakte doeken gebatikd beide zijden			15 à 18	„
Dito dito aan eene zijde gebatikd			9 à 12	„
Sarongs, (geweven)			2 —	ieder.
Dito (gedrukte)			1 50	„
Dito (nagem. gebatikd aan eene zijde)			2 —	„
Dito (nagem. gebatikd aan beide zijden)			2 50	„
Slindangs, (nagem. aan eene zijde gebatikd) voor volwassenen			1 50	„
Dito (nagem. gebatikd aan beide zijden)			2 —	„
[illegible]			[illegible]	„
Chitsen (meubel) [illegible] lende kleuren, gekleurde lilas daaronder begrepen)	4—24 yd.		18 —	per stuk.
Dito, dito	7—28 „		18 —	„
Gedrukt katoen twee kleuren	4—24 „		15 —	„
Dito, dito	7—28 „		16 —	„
Dito, dito enkelde dito	4—24 „		12 —	„
Dito, dito	7—28 „		12 —	„
Chitsen, (meubel) of andere verschillende kleuren, lilas daaronder begrepen	4—28 „		12 à 16	„
Dito, dito 2 kleuren	4—28 „		10 à 12	„
Dito, dito enkelde dito	4—28 „		8 à 12	„
Gekleurde of geverwde kambriks,	9-12 yards		9 —	„
Geverwde made pollams	9-24 yards		11 —	„
Gekeperd wit lijnw. of zoogen. Jeans,	1 yards		28 à 32	„
Jeannets			30 à 35	„
Katoenen of moltons dekens			15 —	ieder.
Mans-kousen			15 —	per doz.
Dames-kousen			18 —	„
Halve-kousen			6 —	„
Slaapmutsen			13 —	„
Handschoenen			6 —	„
Suspenders			6 —	„
Naaigaren in doozen van 12 ballen			1 —	doos.
Dito in ponden			3 à 5	pd.
Nagemaakt Japansch keizers linnen ¾ of 1 yard en 6 lang			4 —	yd.
Gingams, ¾ yd. br. verschill. lengte			40 à 70	„
Dherries of nagem. Jap. linn. ¾ yd.			— 40	„
Grankies	¾ yd.		— 40	„
Quilsings	¾ yd.		1 25	„
Drils of dubb. dimities	¾ yd.		— 33¾	el.
Sateens, witte			— 50	„
[illegible]			[illegible]	„
[illegible]			[illegible]	„
[illegible]			— 75	„
Katoenen garens van no. 1 tot no. 60			1 50	pd.
Dito, „ 60 „ 100			2 —	„
Dito, daarboven			4 —	„
Geverwde morrees, l. 18 b. 1 y.			9 —	stuk.
Geverwde katoenen kassimiers			— 70	yd.
Checks, 16 yard lang			— 50	„
Baftas, 12 yards lang			6 —	stuk.

Sarongs en slindangs voor kinderen zullen slechts onderworpen zijn aan de helft der regten voor die voor volwassenen bepaald.

De el in deze prijs-courant bedoeld, is de oude Amsterdamsche el van 27 duim.

Alle vreemde wollen of katoenen goederen, ingevoerd wordende van andere lengten en breedten dan hierin vermeld, zullen berekend worden pro rato van den inhoud.

Alle vreemde goederen van wol of katoen gemaakt, niet in deze prijs-courant bekend gesteld, zullen worden getaxeerd naar den marktprijs tijdens den invoer, en de inkomende regten daarop berekend, tot dat dezelve in de volgende prijs-courant zullen bekend gesteld worden.

Batavia, den 31sten december 1827.
De Directeur Generaal van Financien,
C. M. BRUMMALEN.
De directeur van 's lands middelen en domeinen,
J. KRUSEMAN.

Bataviasche Vee- en Jaar-Markt.

Met referte aan de door den heer Resident van Batavia, op den 4den maart 1828 gedane advertentie, wordt bij deze nader aan het publiek bekend gemaakt, dat [illegible] nemen op dingsdag den 8sten april aanstaande, op het Koningsplein, in het zuid westelijk gedeelte.

Dat op den namiddag van dien dag, en de twee daarop volgende dagen, omstreeks vier ure en later, zullen worden verkocht de paarden, welke ter markt worden gebragt; waarbij wordt gestipuleerd, dat geene droesige of zieke paarden zullen worden toegelaten, welke dadelijk zullen worden aangehaald; dat wijders de overige ter markt aangebragte vee-soorten op genoemde drie dagen van 's morgens zes tot des avonds zes ure, zullen kunnen worden verkocht; dat de stand en verkoopplaatsen voor deze verschillende vee-soorten, bij het opkomen der markt, aan den eigenaar, door de policie zullen worden aangewezen.

Dat wijders gedurende acht dagen, en mitsdien van en met dingsdag den 8sten tot en met dingsdag den 15den april, van des morgens zes tot des avonds acht ure, allerlei soort van koop- en eetwaren ter jaar-markt ter verkoop, zullen kunnen worden gebragt, zonder dat daarvoor, noch aan de verschillende pachters, noch aan iemand anders, eenige markgeld zal behoeven te worden

voldaan; zullende het aan een ieder vrijstaan, zijne tent of kraam, waarvan de plaatsing almede door de stedelijke policie zal worden aangewezen, met zich mede te brengen en op te laten slaan, gedurende den geheelen tijd der jaar-markt.

Dat evenwel om die genen, welke goederen ter markt aanbrengen en alhier geen vast verblijf hebben, in de gelegenheid te stellen hunne goederen des nachts behoorlijk te beveiligen, zullen worden opgeslagen twee groote loodsen, waarvan een ieder om niet gebruik zal kunnen maken, terwijl door de policie voor de behoorlijke waarborg der aldaar opgeslagene goederen gedurende den nacht zal gewaakt worden.

Dat voor het fraaiste *paard*, het schoonste *koebeest*, en den schoonsten *buffel*, die ter markt zal worden gebragt, ter beslissing eener daartoe door den Resident te benoemen commissie, bij het aangaan der markt, respectivelijk zal worden uitgeloofd eene premie van *f* 25 tot *f* 50, voor het fraaiste *paard*, en van *f* 6 tot *f* 12 voor [illegible] na zons ondergang, op het Koningsplein zullen worden toegelaten, almede zonder eenige betaling, alle inlandsche en chinesche spelen en vermakelijkheden, welke aldaar zoo als op alle andere bazaars gedurende den avond zullen kunnen voortduren.

Eindelijk wordt nog geadverteerd; dat alle verkoopingen op die markten zullen moeten geschieden om gereed geld, dan wel bij ruiling.

Mij bekend. BATAVIA, *den 1sten april 1828.*
De Resident van Batavia, *De Assistent Resident voor de Policie der Stad,*
[illegible] J. H. HOFMEIJR Hz.

—De Resident van Japara en Joana maakt, ingevolge art. 50 en 51 van de ordonnancie op het middel der verponding, almede in verband met de publikatie van den 11den april 1826 bij deze bekend, dat gedurende de maand mei aanstaande, door de onder-kollecteurs in de afdeelingen Japara, Koedoos, Pattie en Joana, zal worden gevaceerd tot de perceptie van de belasting der verponding voor het loopend jaar 1828, betaalbaar of in eens in de voornoemde maand mei, dan wel in twee termijnen, de helft in mei en de andere helft in de maand november, naar verkiezing der belastingschuldigen; wordende de belastingschuldigen mitsdien opgeroepen, om de verschuldigde verponding voor den eersten termijn behoorlijk te komen voldoen, en bij [illegible]

JAPARA, *De Resident voornoemd,*
den 1sten april 1828. DE VOGEL.

—De Resident van Pekalongang maakt bij deze bekend, dat alhier, krachtens autorisatie van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal d. d. 25 maart no. 4 zal geconstrueerd worden de brug over de groote rivier bewesten de herberg te dezer plaatse, alsmede naar volgens autorisatie van welmelde Zijne Excellentie, van den 20sten maart no. 24, het gewoon onderhoud der civiele gebouwen, het plaatsen van stroom weren, en reparatie aan de beschoeijing der groote rivier.

Zullende ten gevolge van dien, en der bestaande bepalingen, deze werken publiek op den 21sten april aanstaande worden uitbesteed; wordende dierhalve de gegadigden uitgenoodigd, binnen dien tijd hunne billetten van inschrijving intezenden; waarvan de bestekken en condities ten kantore alhier ter lecture liggen.

Wordende aan den minsten inschrijver verzekerd eene premie van 1 percent, te betalen door den geen, aan wien de uitbesteding definitivelijk zal worden toegewezen.

De Resident voornoemd,
O. C. HOLMBERG DE BECKFELT.

PEKALONGANG, *den 31sten maart 1828.*

—De Directie der Javasche Bank maakt bij deze bekend, dat haar kantoor op dingsdag den 8sten april zal geopend worden. Namens de directie voornoemd,
De secretaris,
C. J. SMULDERS.

—Deelhebbers in de Javasche Bank worden bij deze herinnerd, dat de tweede termijn van storting met den 15den april aanstaande zal plaats hebben, en tot dat einde van genoemden datum tot en met den 30sten derzelfde maand, dagelijks van des morgens ten 10 tot des namiddags 1 ure, aan het Bank-gebouw zal worden gevaceerd.

Wordende de belanghebbenden tevens verwittigd, dat bij artikel 1 van het voorloopig huishoudelijk reglement, ter algemeene vergadering van deelgeregtigde deelhebbers de dato 25 maart j.l. gearresteerd, is bepaald:

« Dat degenen die achterlijk blijven in hunne storting « gens het door hen vroeger gestorte zullen verbeuren; « ten zij voor het achterlijk blijven gegronde redenen van « verhindering bestonden, welke aan de beslissing der « directie of des noods aan die van eene algemeene ver« gadering kunnen worden onderworpen.

Namens de directie der Javasche Bank,
C. J. SMULDERS.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soer[illegible]
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*
Tarwen brood de 14 oncen.	„	25	„	30	„
Varkens-vleesch het katje.	„	26½	„	50	„
Ossen-vleesch het pond. . .	„	20	„	16	„

MARKTPRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Klapper-olie per takker of 33 bottels.	9	50	16	50	5	„
Katjang-olie dito dito. . .	8	„	15	10	5	„
Dempel-olie per pikel. . .	„	„	20	„	22	„
Rijst per kojang.	110 à 120	„	100	„	90 à 100	„
Idem per gantang.	„	50	„	25	„	22
Brandhout de vadem van 10 vlechen op 8 [illegible]	[illegible]	„	[illegible]	„	[illegible]	„

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Op vrijdag den 25sten april 1828.

Alwaar ten dien dage vendutie zal worden gehouden, zal door vendumeesteren, ten overstaan eener kommissie uit den raad van justitie te Batavia, krachtens vonnis van denzelven raad de dato 13 november 1826, bij wege van executie voor en ten behoeve van Mr. *J. Ruardi Tresling qq.*, verkocht worden de navolgende vastigheden toebehoorende aan *William Buchanan*, als: zeker erf, benevens met een groot steenen woonhuis, en een blok bijgebouwen, alle van steen met pannen gedekt, staande en gelegen even buiten de voormalige stads Nieuwpoort, in de Zuider Voorstad in het oosterveld het 35ste deel van het blok L, sub no. 28, tot en met 45, bij de verponding doorloopende onder no. 1471.

Indien er dus iemand mogt zijn, die eenig regt, actie, of toezegging op voorschreven vastigheden zouden willen pretenderen en zich opposeren tegen voorschreven executie en verkoop, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

De deurw. en gezw. exp. bij den raad voornoemd,
L. J. JEEKEL.

GEBOORTEN.

[illegible] de geliefde echtgenoot van J. W. D. DE JONGH.

CRAMAT, *3 april 1828.*

STERFGEVALLEN.

Gisteren overleed te Ceram, tot onze innigste droefheid, onze geëerde beminde kommandant, de weledelgestrenge heer, *Martinus Stuart*, luitenant ter zee 1ste klasse. Ieder welke denzelven gekend heeft, zal gevoelen welk verlies wij, zoo wel in hem als opregt vriend als braaf kommandant, daardoor ondergaan.

Aan boord Z. M. brik DOURGA, reede van [illegible]

De luitenant ter zee 2de klasse,
P. J. HAPPEL.
De chirurgijn 3de klasse,
A. A. W. CORBIN.

BANTAM, *De kadet ter zee,*
31 maart 1828. C. W. PIEKE.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Westerburger, officier van gezondheid der expeditionnaire afdeeling, verlaat Java.

POST-KANTOREN.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het [illegible] zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip Cornelia Sara*,	Leeuwrik.
Antwerpen,	*Eng. schip Waterloo*,	Rottenburij.
Rotterdam,	*Amerik. schip Mentor*,	Mann.

BATAVIA, *De Postmeester,*
den 3den april 1828. P. A. [illegible]

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Te huur, klein Kampong Malaijo, te bevragen bij
J. W. D. DE JONGH.

—De gezamenlijke praktizijns te Batavia overeengekomen zijnde, vaste dagen te bepalen, waarop zij ten hunnen kantore in de stad zullen vaceren, adverteren mits deze dat zij daartoe bestemd hebben dingsdag, donderdag en vrijdag in iedere week en dat zij 's maandags en 's woensdags, van acht tot elf ure des ochtends, aan het Gouvernements gebouw op Weltevrede, overigens aan hunne woning, te spreken zullen zijn.

Te BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.